

ἀπόγαλα τό, Λεξ. Αἰν. ἀπόγαλο Πελοπν. (Λακων.)
 'πούαλο Ρόδ. 'πουάλο Ρόδ. ('Απόλλ.) ἀπόαλος ὁ, Ρόδ.

Τὸ μεσν. οὐσ. ἀπόγαλα = γαλακτώδης χυμὸς σίτου, ἄμυλον.

1) Τὸ γαλακτώδες ὑγρὸν τὸ διαρρέον ἐκ τῆς σακκούλλας νωποῦ τυροῦ ἢ ὀξυγάλακτος Πελοπν. (Λακων.) Πβ. ἀπογαλάρμη, ἀπογαλάρμι, τυρόγαλα. 2) Ὑπόλειμμα, κατακάθισμα γάλακτος Λεξ. Αἰν. 3) Ἀφρὸς βράζοντος γάλακτος Ρόδ. ('Απόλλ. κ.ά.)

ἀπογαλάρμη ἡ, ἀμάρτ. 'πολάρμη Ρόδ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀπόγαλα καὶ ἄρμη.

Τὸ ἀπὸ τοῦ ἀλατισμένου τυροῦ σακκούλλας διαρρέον γαλακτώδες ὑγρὸν. Συνών. ἀπογαλάρμι. Πβ. ἀπόγαλα 1.

ἀπογαλάρμι τό, ἀμάρτ. 'πολάρμι Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπογαλάρμη.

Ἀπογαλάρμη, ὁ ἰδ.

ἀπογαλαχτίζω, ἀπογαλακτίζω Ἄνδρ. ἀπογαλαχτίζω ἔνιαχ. ἀπαγοαχτίζω Νάξ. (Φιλότ.) ἀπογαλατίζω Α.Κρήτ. Μετοχ. ἀπογαλαχτισμένος πολλαχ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἀπογαλακτίζω. Ὁ τύπ. ἀπογαλατίζω καὶ παρὰ Rianzola.

1) Ἀποκόπτω τὸ μητρικὸν γάλα ἀπὸ τῶν βρεφῶν ἢ τῶν μικρῶν ζώων πολλαχ. : Ἀπογαλαχτισμένο ἀρνὶ - παιδί. Συνών. ἀποκόβω, σακάζω. 2) Τελειώνω τὸ ἄσπρισμα τοίχου Ἄνδρ. Νάξ. (Φιλότ.) : Δὲν ἀπογαλακτίσ'τε ἀκόμη; Ἄνδρ. 3) Παύω νὰ παράγω γάλα Α.Κρήτ. : Ἐπογαλατίσανε τὰ πρόβατα. Συνών. ἀπογαλεύω 3, ἀπογαλιάζω, ἀπογαλίζω 1, στερεύω.

ἀπογαλάχτισμα τό, Παξ. Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἀπογαλάχτισμα. Πβ. Πουλλολ. στ. 545 (ἐκδ. Wagner σ. 195) «σκώρφας ἀπογαλάχτισμα, στηθόπλευρον προβάτου».

Τὸ ἐκ πλύσεως τῆς σκάφης καὶ τῶν χειρῶν τῆς ζυμωτρίδας προερχόμενον γαλακτώδες ὕδωρ : Ἡ φτωχεὶα ἔδινε τοῦ παιδιοῦ της τ' ἀπογαλαχτίσματα ὄντας ἔξ' μωνε ἢ πλούσια (ἐκ παραμυθ.) Παξ. Νὰ χιούσης ἀπὸ τῆ σκαφίδα τ' ἀπογαλάχτισμα Μάν.

ἀπογάλεμα τό, ἀμάρτ. 'πογάλεμαν Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπογαλεύω.

1) Τὸ νὰ παύσῃ νὰ ἀρμέγῃ τις. Πβ. ἀπογάλωμα. 2) Συμπέσεις τῶν θηλῶν τῶν μαστῶν τῶν θηλέων βρεφῶν, ἡ τις γίνεται ὑπὸ τῆς μαίας διὰ νὰ δυναμώσουν καὶ γίνουν καλαὶ τροφοί.

ἀπογαλεύω ἀμάρτ. 'πογαλεύω Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. γαλεύω.

1) Τελειώνω τὸ ἄμελγμα : Ἐγὼ 'πογάλεψα 'πὸν τὸ μεσομέριν καὶ γυρεύεις τώρα γάλαν; Πβ. ἀπογαλῶνω.

2) Πιέζω τὰς θηλάς τῶν μαστῶν τῶν θηλέων βρεφῶν διὰ νὰ γίνουν ὅταν μεγαλώσουν καλαὶ τροφοί. β) Πιέζω διὰ τῶν δακτύλων τὸ ἀπόστημα διὰ νὰ ἐξέλθῃ τὸ πύον : Πογάλεψε τὸν καρφίτην (σπυρὶ τοῦ προσώπου). 3) Ἀπογαλαχτίζω 3, ὁ ἰδ. : Ἐπογαλέψαν οἱ αἰγες.

ἀπογαλιάζω Κύθν. Μῆλ. ἀποαλιάζω Νάξ. ('Απύρανθ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. γάλα.

Ἀπογαλαχτίζω 3, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν. : Ἀπογάλισαν οἱ κατσίκες Μῆλ. Κοδύει ν' ἀποαλιάσῃ τὸ ζῶ καὶ δὲ βορῶ νὰ σοῦ φέρω γάλα Ἀπύρανθ.

ἀπογαλίζω Κρήτ. Κύθν. Πόντ. (Σάντ.) Σίφν. Σύμ. 'πογαλίζω Κρήτ. Σίφν. Ἀόρ. ἐπόγαλεν Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. γάλα.

1) Ἀπογαλαχτίζω 3, ὁ ἰδ., Κρήτ. Κύθν. Κύπρ. Σίφν. : Ἀπογαλίσανε τὰ ὄζα Κρήτ. Τώρα ἠπογάλισεν ἡ κατσίκα Σίφν. Ἐν-νὰ 'πογάλη ἢ αἶγια Κύπρ. 2) Ἀφαιρῶ τὸ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ γάλακτος λιπῶδες στρώμα, τὸ ἀνθόγαλα Πόντ. (Σάντ.) 3) Ἀφαιρῶ τὸ ἐκλεκτότερον μέρος ἐνὸς πράγματος, οἷον τὰ καλύτερα πράγματα οἰκίας, τὰ καλύτερα ξύλα δάσους κτ. Πόντ. (Σάντ.)

***ἀπογαλισιμαῖος** ἐπίθ. 'πογαλισιμαῖος Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. *ἀπογαλίσιμος. Διὰ τὸν σχηματισμὸν ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾷ 22 (1910) 241.

Νεογνὸν ζῶου οὔτινος ἢ μήτηρ ἔπαυσε νὰ παράγῃ γάλα εὐθὺς μετὰ τὸν τοκετόν.

ἀπογάλισμα τό, Κρήτ. 'πογάλισμα Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπογαλίζω.

1) Ἡ διακοπὴ τοῦ γάλακτος τῶν ἐγγάλων ζώων : Τὰ ὄζα εἶναι 'ς τ' ἀπογάλισμα. 2) Ὁ χρόνος καθ' ὃν παύουν πλέον τὰ ζῶα νὰ παράγουν γάλα περίπου κατὰ τὸ τέλος τοῦ θέρους.

ἀπογάλωμα τό, ἀμάρτ. 'πογάλωμαν Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπογαλῶνω.

Παῦσις τοῦ ἀμέλγματος κατὰ τὸν συνήθη χρόνον. Πβ. ἀπογάλεμα 1.

ἀπογαλῶνω ἀμάρτ. 'πογαλῶνω Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. γάλα.

Παύω νὰ ἀμέλγω : Ἐγὼ ἐπογάλωσα ἔδει ἓνα μῆνα. Τὰ χτηνὰ μου ἐν' 'πογαλωμένα τόσοι καιρόν. Πβ. ἀπογαλεύω 1.

ἀπογαμίδι τό, Πελοπν. (Κάμπος Λακων.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ, τοῦ ρ. γαμῶ καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδι.

1) Τὸ τελευταῖον τέκνον τῆς οἰκογενείας. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀποβυζαστάρι. 2) Κατὰ πληθ., οἷονεὶ τὰ ὑπολείμματα τῆς συνουσίας : Φρ. Παίρνει τ' ἀπογαμίδα τοῦ δεῖνα (λαμβάνει ὡς σύζυγον γυναῖκα, τὴν ὁποίαν ἄλλος εἶχε πρότερον ἐρωμένην).

ἀπόγαμπρος ὁ, Πόντ. (Τραπ.) ἀπόγαβρος Κρήτ. Πάρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. γαμπρός.

Ὁ πρῶην γαμβρὸς ἐπὶ θυγατρὶ ἢ ἀδελφῇ ἐνθ' ἄν. : Δὲ δά 'χω καλὰ μὲ τὸν ἀπόγαβρό μου Κρήτ. || Ἄσμ. Συμπέθεροι, 'ς ἐσέτερα, κουμπάροι, 'ς ἐδικά σας καὶ σὺ γαμπρὲ κι ἀπόγαμπρε, ἄμε κι ἀπόθεν ἔρθες Τραπ.

ἀπογαμῶ ἔνιαχ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. γαμῶ.

Περατώνω τὴν συνουσίαν.

ἀπογανάχτεμαν τό, Πόντ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπογαναχτῶ.

Ἀνάπαυσις. Συνών. ἀναπαῇ 1, ἀνάπαμα, ἀναπαμὸς 1, ἀνάπαψι 1, ξαπόσταμα, ξεκούρασι.

ἀπογαναχτῶ Πόντ. ('Αμισ. Οἶν. Τραπ.) ἀπουγαναχτῶ Μακεδ. 'πουγανιχτῶ Μακεδ. 'πεγαναχτῶ Πόντ. ('Αμισ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. γαναχτῶ, δι' ὁ ἰδ. ἀγαναχτῶ.

Ἀναπαύομαι μετὰ δρόμον ἢ ἄλλον κόπον ἐνθ' ἄν. : Βρῆκι μὰ γραιὰ ποῦ κάθουνταν 'ς ἓνα βράχουμα ἀπάν' γὰ νὰ 'πουγανιχτῶ (ἐκ παραμυθ.) Μακεδ. Κάτσανε 'ς σὸ μεσο-

στράτι νὰ 'πεγαναχτήσουνε Ἄμισ. Συνών. ξαποσταίνω, ξεκουράζομαι (ιδ. ξεκουράζω).

ἀπογαντίζω Πόντ. (Κρώμν. Ὀφ. Σάντ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. γαντίζι.

Διαχωρίζω τὰ σκέλη τινὸς ἐνθ' ἄν.: Ἐπεγάντισεν τὴν κοσσάραν (ὄρνιθα) Κρώμν. Σύρω καὶ ἀπογαντίζω σε! (ἀπειλή) Ὀφ.

ἀπογάντισμαν τό, Πόντ. (Κρώμν. Σάντ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπογαντίζω.

Τὸ νὰ διαχωρίσῃ τις τὰ σκέλη τινός, νὰ ξεσχίσῃ τινά.

ἀπογάνωμα τό, Λεξ. Αἰν. ἀπογάνωμαν Πόντ. (Τραπ. κ. ἄ.) ἀπουγάνωμα Θεσσ. Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπογανώνω.

1) Φθορά, ἐξάλειψις τοῦ γανώματος, τοῦ κασσιτερώματος Πόντ. (Τραπ. κ. ἄ.) Συνών. ξεγάνωμα. 2) Τὸ ἀτελὲς γάνωμα Θεσσ. 3) Ἡ ἀποπεράτωσις τοῦ γανώματος Στερελλ. (Αἰτωλ.) — Λεξ. Αἰν.: Ἀπάν' τ' ἀπουγάνωμα μ' ἡύρις. 4) Τὸ μετὰ τὸ γάνωμα ἀγγείου ὑπόλειμμα τοῦ κασσιτέρου Θεσσ.: Πῆγα τοῦ καζάνι μ' ἔς τὸν καλαντζῆ νὰ τοῦ γανώσ' καὶ τοῦ γάνουσι μὴ τ' ἀπουγανώματα.

ἀπογανώνω Κρήτ. Πελοπν. (Μάν.) Πόντ. (Τραπ.) Λεξ. Αἰν.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. γανώνω.

1) Φθείρω, ἐξαλείφω τὸ γάνωμα σκεύους τινὸς Πόντ. (Τραπ.): Ἐπεγάνωσεν τὸ δοῦλο. 2) Τελειώνω τὸ γάνωμα Κρήτ. Πελοπν. (Μάν.) — Λεξ. Αἰν.

ἀπογανωσιὰ ἡ, ἀμάρτ. ἀπουγανωσιὰ Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπογανώνω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -σιὰ. Τὸ τέλος τοῦ γανώματος.

***ἀπογγάστρια** τά, ἀπογάστρᾱ Πόντ. (Κοτύωρ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπογγαστρώνω.

1) Τὰ ὑγρά τὰ ὁποῖα ρέουν ἐκ τῆς μήτρας τῶν ζῴων ὅταν συλλάβουν. 2) Ὁ μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ ἐμβρύου ἐξερχόμενος πλακοῦς. Συνών. ἀδέρφι 2, ἀκλούθι 2, ἀκόλουθο 2, δευτέρει, συντερόφι, ταίρι, ὕστερο.

***ἀπογγελιάζω**, ἀπογελιάζω, ιδ. ἀπαγγελιάζω.

ἀπόγδαρμα τό, Στερελλ. (Αἰτωλ.) — Λεξ. Αἰν.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπογδέρνω.

Τὸ τέλος τῆς ἐκδορᾶς ζῴου τινὸς ἐνθ' ἄν.: Εἶνι ἔς τ' ἀπόγδαρμα τ' ἔρουντοῦ τὴν οὐ χασάπ'ς Αἰτωλ. Συνών. ἀπογδαρσιὰ, ἀπογδάρσιμο.

ἀπογδαρσιὰ ἡ, ἀμάρτ. ἀπουγδαρσιὰ Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπογδέρνω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -σιὰ.

Ἀπόγδαρμα, ὁ ιδ.

ἀπογδάρσιμο τό, Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπογδέρνω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -σιμο.

Ἀπόγδαρμα, ὁ ιδ.

ἀπογδέρνω Κρήτ. Πελοπν. (Μάν.) Χίος — Λεξ. Αἰν. ἀπουγδέρνω Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. γδέρνω.

Ἐκδέρω μέχρι τέλους τι, τελειώνω τὴν ἐκδορὰν ἐνθ' ἄν.: Δὲν ἐκδόκαμενε ν' ἀπογδάρῃ τὸ ρίφι Κρήτ. Σὲ μὰ σιμούλλα θὰ τ' ἀπογδάρω Μάν. Ἀπόγδαρ τ' γίδα Αἰτωλ. || Ἄσμ.

Κε ὁδε τὸν ἀπογδέρνασι ἔτριξ' ἡ μὰ δου χέρα Κρήτ.

ἀπογδύμα τό, Θράκ. (Αἰν.) Κρήτ. — Λεξ. Βλαστ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπογδύνω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

Συνήθως κατὰ πληθ., ἅπλута ἐσώρουχα ἐνθ' ἄν.: Εἶδα τὰ καμὲς τ' ἀπογδύματά σου; Κρήτ. Συνών. ἀπαλλάγι, ἀπάλλαμα, ἀπαλλάξιδι, ἀπαλλάξιμι, ἀπογδύμι 1, ἀπογδύσι, ἀπογδυσίμι.

ἀπογδύμι τό, Ἄνδρ. Κρήτ. Πάρ. Πελοπν. (Λακων. Μάν. Τριφυλ.) Ρόδ. (Κάστελλ.) — Λεξ. Πρω. Δημητρ. ἀπογδύμ' Πάρ. (Λεῦκ.) πογδύμι Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπόγδυμα.

1) Ἀπόγδυμα, ὁ ιδ., ἐνθ' ἄν.: Ἐβγαλε τ' ἀπογδύμα μ' νὰ πὰ νὰ τὰ πλύνω Λακων. 2) Μετων. ἄνθρωπος εὐτελής, ἐλεεινὸς Ρόδ.: Πρέ πογδύμι!

ἀπογδύνω Κρήτ. Χίος — Λεξ. Βάιγ. Αἰν. Μπριγκ. ἀπουγδύνω Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν.) Μέσ. ἀπογδύνομαι Κύθηρ. Μῆλ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. γδύνω. Ἡ μετοχ. ἀπογδυμένος καὶ παρὰ Βλάχ. Πβ. καὶ μεταγν. ἀπεκδύομαι.

1) Ἐκδύω τελείως, ἀπογυμνώνω Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν.) Κρήτ. Χίος — Λεξ. Βάιγ. Αἰν. Μπριγκ.: Ἐπλάγιασες; — Ὅχι, γιατί δὲν ἐπογδύθηκα ἀκόμη. Συνών. ξεγδύνω.

2) Μέσ. ἀποχωρῶ, ἀποσύρομαι Κύθηρ. Μῆλ.: Ἀπογδύνομαι ἀπ' αὐτὴ τὴ δουλειὰ ἀπὸ σήμερα Κύθηρ.

ἀπογδύσι τό, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπογδύνω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ι.

Ἀπόγδυμα, ὁ ιδ.: Πέταξε ἔς τὸ κοφίνι τ' ἀπογδύσαι σου. Ἐπληθύνει δ' ἀπογδύσαι μας καὶ πρέπει νὰ κάμωμε ὀγλήγορα δουγάδα.

ἀπογδυσίμι τό, Πελοπν. (Αἰγ. Κορινθ. Μεσσ. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπογδύνω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίμι.

Ἀπόγδυμα, ὁ ιδ., ἐνθ' ἄν.: Τὰ ροῦχα ποῦ βγάλαμε σήμερα βάλ' τα ἔς τ' ἀπογδυσίμι Αἰγ.

ἀπογειάδα ἡ, Πελοπν. (Ἀρκαδ. Λακων. Μεσσ. Τριφυλ. κ. ἄ.) ἀπουγειάδα Στερελλ. (Ἀράχ.) πογειάδα Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπόγειο καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άδα (Ι).

1) Ἀπόγειος ἄνεμος Πελοπν. (Μεσσ.): Φυσάει ἀπογειάδα.

2) Μεγάλῃ ὑγρασίᾳ καὶ δριμύ ψυχῷ προερχόμενον ἐκ τόπου ὑγροῦ καὶ ψυχροῦ ἐνθ' ἄν.: Μὴν κάθεσαι αὐτοῦ, γιατί εἶναι ἀπογειάδα Τριφυλ. Κάβ' μὰ ἀπουγειάδα σήμερον ποῦ ξουρίζ' Ἀράχ. Τὰ καψι ἡ ἀπουγειάδα (τὰ ἐξήρανε, τὰ ἐμάρανε) αὐτόθ. Συνών. ἀπογίλα 1 β.

ἀπογειάζω Ἡπ. Κρήτ. ἀπουγειάζω Στερελλ. (Αἰτωλ.) πογειάζω Θεσσ. (Ἀλμυρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπόγειο.

1) Ἐκθέτω εἰς τὸ ψυχῷ τῆς νυκτὸς μάλλινα ὑφάσματα διὰ νὰ ἐξασφαλίσω τὴν καλὴν διατήρησιν αὐτῶν ἢ ὕδωρ κατὰ τὸ θέρος διὰ νὰ καταστῇ ψυχρότερον Κρήτ.: Βγάλε τὰ σκεπάσματα ἀπὸ τὴ γασσέλλα νὰ τ' ἀπογειάσῃς, γιατί θὰ τὰ φάῃ ὁ κοιτίδας (σῆς, σκόρος). 2) Ἄπροσ. πνέει ἀπόγειος δροσερὸς ἄνεμος Ἡπ. Θεσσ. (Ἀλμυρ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.): Ἀπ' τὰ μισάνυχτα κ' ὕστισα τὴν τοῦν Ἄουστου πογειιάζ' Ἀλμυρ. Κάθουμι νὰ δρουσ' στω, γιατί ἰδῶ ἀπογειιάζ' Αἰτωλ. Ἀπόγειοις τὴν τὴν, γιατί εἶναι βράδ' αὐτόθ.

ἀπόγειασμα τό, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπογειάζω.

Ἐκθεσις εἰς τὸ ψυχῷ, ψύξις.

